

వైదిక త్రైతవాదము

"కళాప్రపూర్ణ", వేదవేదాంగ పారంగత్, దర్శనతత్త్వవేత్త

పం. గోపదేవ్

ప్రకాశకులు :

ఆర్యసమాజము,

కూచిపూడి - 522 313

అంబాదర్శన గ్రంథమాల : 57
ద్వితీయ సంస్కరణము : 1000 ప్రతులు

శ్రీ మన్మథ నామ సం॥ జూన్ - 2015
మూల్యము : రూ. **5-00**
(తపాలా ఖర్చులు అదనము)

పోస్టుద్వారా ప్రతులకు :

ఆర్యసమాజము, కూచిపూడి - 522 313,
తెనాలి తాలూకా, గుంటూరు జిల్లా. (ఆం.ప్ర.)

ప్రతులకు :

శ్రీ మాశెట్టి శ్రీనివాస్ ఆర్య, షాప్ నెం. 5, మాశెట్టి బిల్డింగ్,
3-3-736 to 740, కంచరిబజార్, సికింద్రాబాద్-3. (తెలంగాణ)

విద్యా బుక్ డిపో, సుల్తాన్‌బజార్, హైదరాబాద్ - 500 095. (తెలంగాణ)

ఆర్యసమాజము, సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాద్. (తెలంగాణ)

ఆర్యసమాజము, మెయిన్‌రోడ్, సీతాఫలమండి - 500 061. (తెలంగాణ)

Printed at : **PRINTSHOP** 040-6632 0300.

వైదిక త్రైతవాదము

(వేదములలోని "మూడు మూలతత్త్వముల గురించిన వాదము)

ఈ కనిపిస్తున్న విశ్వమునకు మూలపదార్థము లెన్ని ? ఒకటియా ? రెండా ? మూడా ? అవి యయ్యేవి ? అను నీ ప్రశ్నములకు సమాధాన మేమో విచారింతము -

కొందఱీ విశ్వమునకు ఒక జ్ఞానతత్త్వము మూలమందురు. మఱీ కొందఱు 'మేటర్' ఒక్కటే యందురు. ఇంక కొందఱు బ్రహ్మము, జీవుడు అను రెండు తత్త్వములే మూల మందురు. వైదికులు మాత్రము ఈశ్వరుడు, జీవులు ప్రకృతి అను మూడు పదార్థములు ఈ విశ్వమునకు మూలమందురు.

'సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ నేహ నానాస్తి కించన' ఈ విశ్వమునకు మూలపదార్థము బ్రహ్మమే - మఱియొండులేదు అని శాంకర సంప్రదాయకులు చెప్పుదురు. ఆ బ్రహ్మతత్త్వమునకు లక్షణమేమన 'సత్యం జ్ఞానమనంతం బ్రహ్మ' సత్యము, జ్ఞానము అనంతము. దాని లక్షణమని చెప్పుదురు. సత్తా (ఉనికి) జ్ఞానము, అనంతత్వము - అంతము నాశము లేకుండుట బ్రహ్మతత్త్వమునకు లక్షణమని వారి భావము. అటులయిన మన ఇంద్రియములకు గోచరమగు నీజడప్రపంచమేమి ? అని యడిగినపుడు వారు " ఈ జడప్రపంచము కనబడుచున్నదే కాని వాస్తవమున నియ్యదిలేదు. ఇది మిథ్య - అసత్యము - భ్రాంతి మాత్రమే" యని చెప్పుదురు. కాని, ఉండి దృగ్గోచర మగుచున్న ప్రపంచము మిథ్య - భ్రాంతి - లేకయే యున్నట్లెట్టు కనబడునని ప్రశ్నించినపుడు మిథ్యావాదు లిట్లందురు. చూడుడు - స్వప్నములో లేనివస్తువులు కూడ ఉన్నట్లు కనబడుట లేదా? అట్లే యీ ప్రపంచము లేకయే యున్నట్లు కనబడునందురు. అది యెట్లన - స్వప్నములో - కలలో - మనము ఏనుగులను, ఒంటెలను, సముద్రములను, నదులను, పర్వతములను చూచుట లేదా

? మనకు కలలు మన శరీరములోనే కదా వచ్చును ? అట్టియెడ మన శరీరములో ఏనుగు పర్వతము మున్నగు పదార్థములు ఉండి కనబడుచున్నవా? మన శరీరములో నెట్లుండగలవు ? కాబట్టి అవి యట లేకయే మనకు ఉన్నట్లు కనబడుచున్నవి కదా ? అట్లే యీ ప్రపంచము కూడ నున్నట్లు మనకు దృగ్గోచరమగుచున్నను అది వాస్తవమున లేకయే యట్లు కనబడుచున్నది అందురు. ఈ మాటలు సాధారణ మానవునకు అనగా స్వప్నస్వరూపమేమో తెలియని వానికి వాస్తవములనియే తోచును. అతడట్లే నమ్మును. కనబడుచున్న ప్రపంచము లేదు – మిథ్యయే కనబడని బ్రహ్మతత్త్వము సత్యమని నమ్మును – విశ్వసించును. కాని బుద్ధిమంతుల కిది సమ్మతము కాదు. విశ్వసింపదగినది కాదు. కారణ మేమందురేని, పాఠకులిట కొంచెము ఆలోచింతురుగాక ! మనకు కల యందు మన శరీరమున గనబడు పర్వతాదులు మన శరీరములో ఆ సమయమున లేనిమాట వాస్తవమే. ఉన్నట్లు కనబడుటయు నిజమే. కాని ఆ పర్వతాదులు మనలో నపుడు లేకున్నను ఈ ప్రపంచములో నుండునా ? ఉండవా ? ఉండును. అవి ప్రపంచములో లేనివస్తువులని యెవ్వరు నంగీకరింపరు. మనకు కలుగు స్వప్నము–కల–యేమిటి ? దాని స్వరూప స్వభావము లేమి ? అని ఆలోచింపుడు. మనము జాగ్రదవస్థలో నున్నపుడు మన చక్షురాది కన్నులు మొదలగు యింద్రియములతో బయట ప్రపంచములో నున్న పర్వతాదులతో సంబంధము – సంయోగము – కలిగినపుడు ఆ పర్వతాదుల ఉనికి యొక్క జ్ఞానము మనకు కలుగును. ఆ జ్ఞానమువలన మన మనస్సులో ఆ పర్వతాదుల ఉనికి సంబంధించిన సంస్కారములను కలిగించు జ్ఞానము కలుగును. అట్టి సంస్కారములు జాగ్రదవస్థలో మనము చూచి విని తెలిసికొనిన వస్తువులకు సంబంధించినవి యెన్నియో సూక్ష్మరూపమున నుండును. ఆ సంస్కారముల వలననే యా వస్తువులు మనయెదుట లేనపుడు కూడ వానిని స్మరియింతుము. – జ్ఞాపకము చేసికొందుము. దీనినే మనము స్మృతి – స్మరణము – జ్ఞాపకము అందుము. 'సంస్కార జన్యం జ్ఞానం స్మృతిః' 'సంస్కారము వలన కలుగు జ్ఞానము స్మృతి యని పదార్థ విజ్ఞానము కలవారు చెప్పుదురు. సినిమాహాలులో కూర్చుండి తెరపై మనుజులు ఆడుట పాడుట పలువిధకార్యములొనర్చుట కనులార చూచుచున్నాము. వాస్తవమున ఆ తెరపై మనుజు లాసమయమున నుందురా? ఉండరు కాని మనము చూస్తాము. సినిమా తెరపై మనము చూచు ఆటయంతయు బయట మనుజులచే ఆడించి ఫిల్ములో ఆయాటనంతటిని సూక్ష్మరూపమున ఫోటోతీసి మరల దానిని ప్రకాశ సహాయముతో తెరపై మనకు చూపింతురు. అట్లే జాగ్రత్+అవస్థలో మనము చూచిన పర్వతాదుల

సంస్కారములు సూక్ష్మరూపమున మన మనస్సులలో నుండును. కలత నిద్రలో మనస్సులోనున్న ఆ సంస్కారములనే మనస్సుద్వారా తెలిసికొందుము. అదియే కల–స్వప్నము. మనలో ఆ సమయమున పర్వతాదులు లేకున్నను, వాని సంస్కారములుండును. ఆ సంస్కారములు లోకమున వాస్తవముగనున్న వస్తువులకు సంబంధించినవే కాని, లేనివస్తువులవి కావు. కావున స్వప్న ఉదాహరణతో లేనివస్తువులు కలలో కనబడుచున్నట్లు లేని ప్రపంచమున్నట్లు కనబడుచున్నదని చెప్పుమాటలు మిథ్య – అసత్యములగును. కాని, ప్రపంచమెన్నడు మిథ్యకాదు – అసత్యము కాదు. అంటే సత్యమే కావున ప్రపంచమను నొకవస్తువు లేనేలేదు, బ్రహ్మమొక్కటియే వాస్తవము, దానికి మఱియొండు వస్తువు ఈ ప్రపంచమునకు మూలముకాదు, అనుట సరికాదు.

బ్రహ్మమే ప్రపంచముగా మాఱి ప్రపంచముగా నిట్లు కనబడుచున్నది. కావున బ్రహ్మము తక్క మఱియొకటిలేదని మఱియొక విధముగ సమాధానము చెప్ప, కేవలబ్రహ్మవాదులు ప్రయత్నింతురు. అదియును సరికాదు. కారణమేమన – బ్రహ్మమే ప్రపంచముగా మాఱి యిట్లు కనబడుననుట బుద్ధి యుక్తము – హేతుబద్ధము కాదు. కారణమేమన బ్రహ్మమే ప్రపంచముగా మాఱిన ప్రపంచమునకు బ్రహ్మము ఉపాదాన కారణమగును. ఏది మఱియొక రూపమున పరిణమించునో ఆపరిణిత వస్తువునకది ఉపాదాన కారణమగును. ఉదాహరణము:– మట్టి కుండగా మాఱును. ఆ కుండకు మట్టి ఉపాదాన కారణమగును.

పాఠకులిట యొకింత కార్యకారణములను గుఱించి తెలిసికొనుట యావశ్యకము. లోకమున మనము చూచువస్తువులన్నియు దార్శనికుల బాషలో కార్యములనబడును. కార్యములనగా పుట్టి నశించునవి యని యర్థము. లోకమున మనము చూచువస్తువులన్నియు పుట్టి నశించుట చూచుచున్నాము. అందువలన నివియన్నియు కార్యములనబడును. ఇట్టి కార్య వస్తువులకు మూడు కారణములుండును.

1. ఉపాదాన కారణము, 2. అసాధారణ కారణము, 3. నిమిత్త కారణము, వస్త్రమొకకార్యముగా దానికి ఉపాదాన కారణము దారపు పోగులు – దారములు. వానికలయిక అసాధారణ కారణము. ఆ తంతువులను కలిపి వానిని వస్త్రముగా మార్చు వ్యక్తి (సాలెవాడు) నిమిత్త కారణము. అతడుపయోగించు మగ్గపు సామానులు అన్నియు నిమిత్త కారణములో నేచేరును. ఈ కారణముల లక్షణములు స్థూలముగా – మోటుగా – తెలిసికొన దలచిన నిట్లు తెలిసికొనవచ్చును. ఏది – వస్తువు – కార్యముగామాఱునో యది ఉపాదానకారణము. ఉపాదాన కారణముల కలయిక

సంయోగము - అసాధారణకారణము. మిగిలినవన్నియు నిమిత్త కారణము. ఉపాదాన - అసాధారణ కారణములకు భిన్నమైన కారణ నిమిత్తకారణములు వాని లక్షణములు - ప్రస్తుతము వస్త్రము కార్యము. దారములు ఉపాదానకారణము (అవియే వస్త్రముగా మాఱును) ఆ దారముల కలయిక - సంయోగము వస్త్రమున కసాధారణ కారణము. (యదనంతరం కార్యముత్పద్యతే తదసాధారణ కారణమ్) దేనియనంతరము కార్యముత్పన్నమగునోయది యసాధారణ కారణము. దారముల సంయోగానంతరము వస్త్రము ఏర్పడుచున్నది. కావున తంతు సంయోగానంతరము వస్త్రముఏర్పడుచున్నది.. కావున తంతు సంయోగము అసాధారణ కారణమగును. మిగిలిన సాలెవాడు మగ్గపు సామానులు అన్నియు నిమిత్త కారణములు. ఈ విధముగా కార్యకారణముల లక్షణముల నెరిగినమీదట మనము గమనింపవలసిన విషయము మఱియొకటి యున్నది. అది మిక్కిలి ముఖ్య విషయము కూడ. అది యెద్దియన ఉపాదాన కారణములోని గుణములే కార్యమున చూడనగును. ఉపాదాన కారణమైన దారములు తెల్లనివైన వస్త్రము - కార్యము తెల్లనిదేయగును. దారములు నలుపైన వస్త్రము నలుపగును. దారము లనేకవర్ణములు కలవైన వస్త్రము అనేక వర్ణములు కలదియగును. ఇట్లు ఉపాదాన కారణగుణములు కార్యమున నుండుననుట వాస్తవము. ఇక మనము చూచు ఈ ప్రపంచము బ్రహ్మము యొక్క పరిణామమే యగునెడల కుండకుమట్టివలె వస్త్రములకు దారములవలె ప్రపంచమునకు బ్రహ్మము ఉపాదాన కారణము, ప్రపంచము కార్యము లగును. అట్టియెడ బ్రహ్మమము ఉపాదాన కారణమనందున ఆ బ్రహ్మమునందనలి జ్ఞానాదిగుణములు ప్రపంచమున నుండవలెను. బ్రహ్మము జ్ఞానము కావున ప్రపంచమునగల ప్రతి వస్తువు జ్ఞానమైయుండవలయును. బ్రహ్మము నిత్యసత్యము కావున ప్రపంచ పదార్థములన్నియు నిత్యసత్యములు కావలయును. బ్రహ్మము అనంతము అనగా నాశములేనిది కావున ప్రపంచపదార్థములు నాశము లేనివి కావలయును. ఇందులకు భిన్నముగా ప్రపంచ పదార్థములను జడములు - జ్ఞానరహితములుగా అనిత్యములుగా, నాశవంతములుగా జూచుచున్నాము. కావున బ్రహ్మమే ప్రపంచముగా మాఱినది. వేఱొండు కాదనుట యసత్యము మిథ్యావాదమగుచున్నది.

మఱియు బ్రహ్మము ప్రపంచముగా మాఱినచో బ్రహ్మమునందు వికారము కలుగవలయును. అప్పుడు బ్రహ్మము నిర్వికార కాక వికారియగుచున్నది. మాఱుట అనగా నాశము - నశించుట యని అర్థము. కావున బ్రహ్మము మాఱినదనిన నది నశించినదని యర్థముగను. అది నిత్యసత్యమెట్లుకాగలదు ? కావున బ్రహ్మపరిణామమే

ప్రపంచమనుట యేవిధముగను చెల్లదు. ఇట్లే కేవల బ్రహ్మవాదులేయే యుదాహరణములతో తమ సిద్ధాంతమును సిద్ధపఱప యత్నింతురో యా ఉదాహరణములన్నియు విషయములేకాని సరియైనవి కానేకావు.

బ్రహ్మము ఉనికిలేని ప్రపంచమును పుట్టించునందురా ? అదియును తర్కసిద్ధము కాదు. పుట్టుట యనగా ఉన్నవస్తువు మఱియొకటిగా మాఱుటయుగను. లేక సూక్ష్మముగా నున్న పదార్థము స్థూలమగుటయే కాని లేనివస్తువు - ఉనికి కలది యగుట కాదు. బ్రహ్మము లేనివస్తువు నెట్లు పుట్టించును ?

"నాసతో విద్యతే భావో నాభావో విద్యతే సతః

ఉభయోరపి దృష్టో స్త స్త్వనయోస్తత్త్వ దర్శిభిః" భ.గీత.

అనగా లేనివస్తువు పుట్టదు - అసత్తునకు భావములేదు ఉన్న వస్తువు లేకుండపోదు. ఉనికి కలిగినదానికి అభావమెన్నడు కలుగదు. ఇది తత్త్వజ్ఞుల స్థిరమైన సిద్ధాంతము.

కాబట్టి బ్రహ్మము ఉనికి - సత్త - లేని ప్రపంచమును పుట్టించును - సత్త - ఉనికి కలదానినిగ చేయుననుట తత్త్వజ్ఞుల సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధమగును.

బ్రహ్మము తక్క మఱియొండు పదార్థము లేకున్న ప్రపంచమే కాక యీ ప్రపంచమున జ్ఞానేచ్ఛాది గుణములుగల చేతన పదార్థములు జీవనామకము లున్నవికదా? అవి యెట నుండి వచ్చినవని బ్రహ్మవాదులను ప్రశ్నింతుమేని జీవులు కూడ బ్రహ్మమే (జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః) మఱియెండు వేఱు పదార్థము కాదందురు. ఇదియు వారి మిథ్యావాదమే కాని వాస్తవము కాదు.

ఏలయన : జీవుడు బ్రహ్మమే కాని వేఱుకానిచో బ్రహ్మ సర్వజ్ఞముకదా జీవుడు సర్వజ్ఞుడేలకాడు ? అను ప్రశ్నకు వారు జవాబు చెప్పవలసియుందురు. బ్రహ్మము అవిద్యవచ్ఛిన్నమై అల్పజ్ఞుడైనట్లు సమాధానము చెప్పుదురేని బ్రహ్మము అవిద్యా వచ్ఛిన్నమైనదనిన అర్థమేమి ? అవిద్యా వచ్ఛిన్నమన, అవ్యిదతో కూడుకొనుట - అవిద్యచే ఆవరింపబడుట యందురేని, ఈ యవిద్యయన నేమి? అది యెటనుండి వచ్చినది? బ్రహ్మముకంటె అది భిన్నమా ? బ్రహ్మమేనా ? అవిద్య బ్రహ్మము కంటె భిన్నమైనయెడల దానికి స్వతంత్రత ఉన్నదా ? లేదా ? అవిద్యకు స్వతంత్ర సత్త ఉన్నచో బ్రహ్మమొకటి, అవిద్య యొకటి యగును. అప్పుడు రెండుపదార్థముల నంగీకరింపవలసి వచ్చును. అంగీకరించినచో కేవల బ్రహ్మవాదము ఖండిత మగును.

అవిద్య బ్రహ్మము కంటె భిన్నముకాదు. దానికి స్వతంత్రసత్తా – ఉనికి లేదు అనిన బ్రహ్మము బ్రహ్మము నావరించుటయన అర్థమేమి ?ఎవడైన తన భుజస్కంధముపై తానే యెక్కగలుగునా ? ఒక క్షణము బ్రహ్మమును బ్రహ్మమే ఆవరించినది అని యంగీకరించినను అట్టి ఆవరణముచే బ్రహ్మము అల్పజ్ఞ మెట్లగును ? ఐనచో సర్వజ్ఞము అల్పజ్ఞమునెట్లగును ? కాబట్టి బ్రహ్మము అవిద్య వచ్చిన్నమై – అల్పజ్ఞమై – జీవుడనబడును అనుట సముచితము కాదని సిద్ధమగుచున్నది.

జీవుడన నది బ్రహ్మముకంటె భిన్నము కాదు. 'చిత్' యొక్క అభాసము = చిత్‌యొక్క ప్రతిబింబము జీవుడని మఱియొకవిధముగా 'బ్రహ్మ ఒక్కడే'యనువాదమును సాధింప ప్రయత్నింతురు. అదియు హేతుబద్ధము కాదు. ఏలయన చిదాభాసమననేమి? చిత్ అనగా బ్రహ్మము చిదాభాసమనగా బ్రహ్మ ఆభాసమే. వేఱేమియు కాదు. ఇట అభాసమన ప్రతిబింబమ. కావున చిదాభాసమనగా బ్రహ్మముయొక్క ప్రతిబింబమగుచున్నది. అటులయిన బ్రహ్మముయొక్క ప్రతిబింబము జీవుడని అభిప్రాయము. ప్రతిబింభము బింబమైన బ్రహ్మము కంటె భిన్నముకాదు. కావున బ్రహ్మమే జీవుడని బ్రహ్మవాదుల యభిప్రాయము. కాని ఒకే వస్తువునందు బింబ ప్రతిబింబభావమెట్లుకలుగును. లోకమున అద్దమునందు అద్దమున కెదురుగా నున్న వస్తువుల ప్రతిబింబము లేర్పడుట మనమెఱుగుదుము. అద్దము వంటి మఱియొకవస్తువు మనయెదుట నున్నపుడు మన ప్రతిబింబము అద్దమున నేర్పడును. అ యద్దము మనకంటె భిన్నముగా లేకున్న ప్రతిబంము కలుగదు. అట్లే బ్రహ్మవాదుల దృష్టిలో బ్రహ్మముతక్క వేఱొక పదార్థము లేదందురు. అట్టియెడ బ్రహ్మమునకు ప్రతిబింమెట్లు కలగును ? చిదాభాసమనగా బ్రహ్మయొక్క ప్రతిబింబము కాదా? బ్రహ్మము తనలోతాను ప్రతిబింబింపజాలదు కదా? అని ప్రశ్నించిన బ్రహ్మము అంతఃకరణమున ప్రతిబింబించునందురు. అప్పుడు అంతఃకరణమను నదియేమిటి ? ఇది యొక పదార్థమా? కాదా? పదార్థమేయైన నది బ్రహ్మముకంటె భిన్నమా? కాదా? భిన్నమందురేని బ్రహ్మైకత్వవాదము ఖండితమగును. అసత్యమగును. అంతః కరణము పదార్థమే కాదు. దానికి స్వతంత్ర సత్త – ఉనికి లేదందురేని – అంతః కరణము అభావముగును. అభావమున బ్రహ్మము ప్రతిబింబించుటెట్లు ? రెండు వస్తువులు లేనినాడు బింబ ప్రతిబింబ భావమేర్పడజాలదనుట లోకములో అందరికి అంగీకరించదగిన విషయము.

మఱియు ప్రతిబింబించు పదార్థము, దేనియందు ప్రతిబింబిచునో ఆ రెండు

వస్తువులుపరిమితములై అకారము కలిగియుండ వలయును. అంతేకాక ప్రతిబింబించువస్తువు దేనియందు ప్రతిబింబించునో దానికంటెభిన్నమై దానికి దూరముగా నుండవలయును. అప్పుడే దానికి ప్రతిబింబము ఏర్పడును. అద్దమునకు ఎదురుగా మనము కొంతదూరములో నిలబడినపుడే మన ప్రతిబింబములు అద్దమున నేర్పడును. మనకు ఆకారమున్నది. అద్దమునకు ఆకారమున్నది. అద్దములో ఆకారము లేని వాయువునకు ప్రతిబింబమేర్పడుదుకదా ? అద్దమున కెదురుగా వాయువు ఉండును. కాని ఆ వాయువుయొక్క ఇమేజ్ ఆ అద్దమునందు ఏర్పడునా ? ప్రతిబింబము నందేర్పడునా? ఏర్పడదు. అట్లే ప్రస్తుతమున బ్రహ్మము అంతః కరణమున ప్రతిబింబింపవలయుననిన బ్రహ్మమునకు అంతఃకరణమునకు రెంటికిని ఆకారము లుండవలయును. అవి యొకదానికి మఱియొకటి యెదురెదురుగా దూరమున నుండవలయును. అప్పుడే బ్రహ్మము అంతఃకరణమున ప్రతిబింబించి జీవనామముతో వ్యవహరింప దగును. కాని, బ్రహ్మము వ్యాపకతత్త్వము. దానికి ఆకారములేదు. ఇక అంతఃకరణము బ్రహ్మముకంటె భిన్నమై యునికిగల వస్తువుకాదు. అందువలన దానికి ఆకారమెటనుండి వచ్చును. ఇట్లు ఆకారములేని వ్యాపకవస్తువు ఆకారములేని అంతఃకరణమున నెట్లు ప్రతిబింబించును? మఱియు వ్యాపకవస్తువైన బ్రహ్మము అంతట ఉండు బ్రహ్మము అంతఃకరణము కంటె వేఱుగా దూరమున నెట్లుండును ? కావున బ్రహ్మము యొక్క ప్రతిబింబము (చిదాభాసము) జీవుడనుట అసత్యప్రలాపము - అబద్ధపు మాటలు మనవలసి వచ్చును.

ఇంతటితో ఆగక కొందఱు కేవల బ్రహ్మవాదులు ఆకాశము వ్యాపకమై నిరాకారమయ్యు నిటీలో ప్రతిబింబించుట లేదా? అని యందురేని, ఇదియు వారిభ్రమ మాత్రమే. ఈ యుదాహరణమున ఆకాశము వ్యాపకము (తక్కిన పృథివ్యాది భూతములకంటె) నిరాకారమునను సత్యమ. కాని నీరు మాత్రమే సాకారము పరిమితమును. అయినను ఆకాశము నీటిలో ఎన్నడు ప్రతిబింబించదు. నీటిలో మేఘముల ప్రతిబింబములు కనిపించును. ఆకాశమునకు ప్రతిబింబమెక్కడిది? నీలి రంగులు గల ఆకాశములోరంగు ఎక్కడినుండి వచ్చును. ఆకాశములో శబ్దగుణముండును కాని రంగు ఎక్కడిది ? నీటిలో కనబడు నీలరంగు ఆకాశమును సంబంధించినది కాదని బుద్ధిమంతు లెఱుగుదురు అది ఆకాశమున ఉండు భూజలాదుల యణువులకు సంబంధించినదే కాని ఆకాశమునకు రంగు లేదని తెలిసికొనవలయును. కావున ఆకాశము నీటిలోవలె బ్రహ్మము అంతఃకరణమున ప్రతిబింబించుననుట పచ్చి అబద్ధము. అందువలన బ్రహ్మమే జీవుడు వేఱొండు

కాదనుటయు అబద్ధమే. ఈ విశ్వమునకు బ్రహ్మమొక్కటియే మూల పదార్థమనిన ప్రపంచసమస్య పరిష్కరింప వీలుకాదనుట స్పష్టము. కావున కేవల బ్రహ్మావాదము అశాస్త్రీయము, శాస్త్రము కానిది. శాస్త్రము ఒప్పనిది. బుద్ధియుక్తము కానిది అనుట, బుద్ధిచే అంగీకరింపరానిది అనుట నిశ్చితము. ఇట్లే క్రైస్తవులు యోహోవాప్రభువు మాత్రమే. మహమ్మదీయులు ఖుదా మాత్రమే తప్ప మఱియొందు (మరియు) మూలపదార్థము లేదని యంగీకరిచుటయు సరికాదని తెలియవలయును. వారు దేవుడొక్కడే యుండి లేని జీవులను ప్రపంచమును పుట్టించి నట్లంగీకరింతురు. ఈ వాదము కూడ విజ్ఞాన విరుద్ధమని యెఱుంగవలయును.

ఈ ఆధునిక యుగమున కొందఱు భౌతికవాదులు (మెటీరియలిస్టులు) మూలదార్థము మేటర్ (Matter) తప్ప మఱియొకటి లేదందురు. అదియును సరియైన వాదము కాదు. కారణమేమన మేటర్ తక్క మఱియొందు లేనపుడు దాని లక్షణమేమి? అది జడమా ? జ్ఞానరహిత పదార్థమా ? లేక చేతనమా ? జ్ఞానసహిత వస్తువా? నిర్ణయించి చెప్పవలసియున్నది. జ్ఞానరహిత జడపదార్థమందురేని జ్ఞానము, ఇచ్ఛమొదలైన గుణములుగల లోకమున గనబడు చేతనపదార్థ మెటనుండివచ్చినది ? జ్ఞానము లేని మేటర్ మార్పులుచెంది జ్ఞానముగల పదార్థము ? అందులకు ఉదాహరణ మేమి ? జ్ఞానము లేని పదార్థము తనకుతానే మార్పు చెందగలదా ? అందునను నియబద్ధముగా మార్పు చెందగలదా ? మార్పుచెంద ఉదాహరణ మేమి? నేడు సైన్సు చదువుకున్న విద్యార్థి యేవో రెండు వాయువులు (H_2O హైడ్రోజన్ ఆక్సిజన్ వాయువులను (1:2) లేదా 1:8 నిష్పత్తిలో) ఎంతో నియమబద్ధముగా కొలత ప్రకారము కలిపినగాని యొకింత వాటర్ మోలెక్యూల్ జలమేర్పడకున్నది. ఒకింత జలము ట్యూబులో నేర్పఱచుటకు తనకున్న జ్ఞానమునెంతో జాగ్రత్తగా జ్ఞానము కలిగినవ్యక్తి యుపయోగించినప్పుడే యేర్పడుచున్నది. అట్టియెడ విశ్వాంతరాళమున సూక్ష్మరూపమున నుండు జలమును, నదీసముద్రాదులలో నుండు అపారజలమును ఎ సైన్టిస్టు ఎక్కడ నేప్రయోగశాల (లేబరేటరీ)లో కూర్చుండి నిర్మించుచున్నాడు ? అతడు జ్ఞానవంతుడా ? కాదా ? లేక యీ జడప్రకృతియే (మ్యాటరే) నిర్మించు చున్నదా? దీనికి సమాధానమేమి ? ఇంతవఱకు ఏ సైన్టిస్టైనా జ్ఞానేచ్ఛాదులను (Chemical bondage) సమ్మేళనముతో సృష్టింపగలిగినాడా ? లేదు. కావున జ్ఞానేచ్ఛా ప్రయత్న సుఖదుఃఖాదులుగల జీవులు మ్యాటర్ కంటె భిన్నవస్తువులుగా నంగీకరింపక తప్పదు. అట్లే యీ మ్యాటర్‌ను Universal formed of five element everywhere pervailing entity controlling foregravity మార్పగల యనంతశక్తి

జ్ఞాదులుగల Intelligent ఈశ్వరుడను దానిని అంగీకరింపక తప్పదు. జీవుడు ఒక్కడు కాని, పలువురు జీవులు కలిసికాని మ్యాటర్‌ను దృశ్యమానమగు విశ్వముగా మార్చగలరని యేవైజ్ఞానికుడైనను చెప్పగలడా ? చెప్పజాలడు కావున మ్యాటర్ - Physical matter బాటు జీవేశ్వరులను Intelligent forces entities నంగీకరింపక తప్పదని సిద్ధమగుచున్నది.

అందువలననే వేద మీవిశ్వమునకు మూలపదార్థములు ప్రకృతి, జీవులు, ఈశ్వరుడు అని Three Fundamental entities నంగీకరించుచున్నది. ఈ మూడింటిలో నే యొక్కటి లేకున్నను ఈ విశ్వమిట్లు ఏర్పడుటకు వీలులేదని వేదసిద్ధాంతము. ఈ క్రింది ఋగ్వేదమంత్ర మేమనుచున్నదో గమనింపుడు.

"ద్వా సుపర్ణా సయుజా సఖాయా సమానం వృక్షం పరి షస్వజాతే,
తయోరన్యః పిపల్పం స్వాద్వ త్త్యనశ్నన్నన్యోభి చాకశీతి"

ఈ మంత్రము విశ్వమునగల మూలపదార్థములను మూడింటిని ఆలంకారికముగా వర్ణించుచున్నది.

ద్వా=రెండు, సుపర్ణా = మంచి ఱెక్కలు గల పక్షులు, సయుజా = కలసి యుండునవి, సఖాయా = కొన్ని సమానగుణములు కలవి, (మిత్రములవంటివి) సమానం వృక్షం = ఒక వృక్షమును, పరిషస్వజాతే = కౌగిలించుకొని యున్నవి, తయోరన్యః = రెండింటిలో నొకటి, పిప్పలం = చెట్టునపండిన పండును, స్వాద్వత్తి = రుచిని అస్వాదించుచు తినుచున్నది, అన్యః = మఱియొకపక్షి, అనశ్నన్ = తినక, అభిచాకశీతి = అంతట ప్రకాశించుచున్నది, ఇది మంత్రమునందుగల పదములకు అర్థము.

ఈ మంత్రమున వర్ణింపబడిన వృక్షము ప్రకృతితో నేర్పడిన ప్రపంచము. దానిలో నుండు రెండు పక్షులలో నొకటి జీవుడు, రెండవది ఈశ్వరుడునని తెలియదగును. ఇట ప్రపంచము వృక్షముతో పోల్చబడినది. (వృశ్చ్యతే ఇతి వృక్షః) వృక్షము వ్రయ్యలు - ఖండఖండములుగ విభజింపదగినది వృక్ష పదార్థము. అనగా ఈ ప్రపంచము ప్రకృతి అనబడు పరమాణువుల సంయోగముచే నేర్పఱపబడినది. కావున నిది యొక కార్యపదార్థము. అది ఖండశః - ముక్కలుగా చేయబడదగినది. పరమాణురూపమున నీ ప్రపంచము విడదీయదగియున్నదని తెలియనగును. ఆ పరమాణువులే యీ జడజగత్తునకు మూల పదార్థములే - అవియే ప్రకృతియనబడును. ఆ ప్రకృతినే కుండను తయారు చేయుటలో మట్టివలె వస్త్రమును తయారు చేయుటలో

దారములవలె గ్రహించి యీశ్వరుడీ స్థూలప్రపంచమును రచించుచున్నాడు.

రెండు పక్షులు ప్రాణులగుటచే అవి రెండు జ్ఞానముగల పదార్థములను సూచించుచున్నవి. ఆ రెండు చేతనపదార్థములలో నొకటి జీవుడు రెండవది ఈశ్వరుడు ననిభావము. జీవుడు ఈ ప్రపంచమున నుండి యనేక శుభాశుభకర్మము లాచరించును. ఆ కర్మల ఫలములను సుఖదుఃఖరూపమున ననుభవించు చుండును. ఇక యీశ్వరుడు జీవుడొనర్చు కర్మలను చూచుచుండును. అతడు వ్యాపకతత్త్వము. అందువలనేనే యీశ్వరుడు అంతట విడివిడిగా నుండు పరమాణువులను ఒకదానితో మఱియొక్కటి చేర్చి క్రమముగా స్థూలజగత్తును నిర్మించును. ఈశ్వరుడెక్కడనో యొక స్థలమున నుండు వ్యక్తియగుచో నట్లు చేయజాలడు. కావున నతడంతట ప్రపంచములో నున్న జీవులొనర్చుకర్మలను సాక్షిగ చూచుచుండును. అంతేకాక యతడు ఆ కర్మలకు ఫలములను తగినవిధముగా జీవులచే ననుభవింప జేయుచుండును.

ఈ విషయమునే ఉపనిషత్తులు కూడ వివరించుచున్నవి. శ్వేతా శ్వతర ఉపనిషత్తు ఈ విషయము నిట్లు వివరించుచున్నది.

"అజా మేకాం లోహిత శుక్లకృష్ణాం బహ్వీః
ప్రజాః సృజమానాం సమానాః,
అజోహిఏక్యో జుహమాణః అనుశేతే,
జుహోతిఏనాం భుక్తభోగ్యామ్ అజో . అన్యః"

"సమానాః బహ్వీః ప్రజాః సృజమానాం = తనకు సమానమైన బహుసంతానమును సృజించు - కనునట్టిదియు, లోహిత శుక్లకృష్ణాం = ఎఱుపు, తెలుపు, నలుపురంగులుగల, ఏకాం అజాం = ఒక్క ఆడుమేకను, ఏకః అజః = ఒక మగ మేక, జుషమాణః = ఆడుమేకను అంటిపెట్టుకొని యంత టనున్నది. అన్యః అజః = మఱియొక మగమేక, భుక్త భోగ్యాం = అనుభవించిన భోగములుగల దానిని, జహాతి = విడిచి పెట్టుచున్నది. ఇది యుపనిషత్తు లోని పదములకర్థము.

ఈ యుపనిషద్వాక్యమునందు ఒక లోహిత శుక్లకృష్ణ రంగులుగల యొక ఆడుమేక (అజా) యున్నదనియు, అది తనవంటి (తనకు సమానమైన) అనేక సంతానములను కనునని వర్ణింపబడినది. తదుపరి మఱి రెండు మేకలు (అజః) ఉన్నవనియు అందొకటి ఆడుమేక అంటిపెట్టుకొని యంత నుండు ననియు, రెండవమేక ఆడుమేకను అనుభవించి అనుభవము పూర్తియైనపిదప దానిని విడిచిపెట్టుననియు వర్ణించినది.

ఇందు ఆడుమేక ప్రకృతియని రెండు మగ మేకలలో నొకటి ఈశ్వరుడనియు, రెండవది జీవుడనియు ఉపనిషత్ యొక్క అభిప్రాయము.

ప్రకృతి, సత్త్వ రజస్ తమస్సులు అను మూడు స్వభావములు కలిగియుండును. సత్త్వరజస్తమసాం సమ్యావస్థా ప్రకృతిః" సత్త్వరజస్తమస్సుల సామ్యావస్థయే ప్రకృతి' యని సాంఖ్యశాస్త్రము నిర్వచించినది. ప్రపంచములోని ప్రకాశించు పదార్థములు అగ్ని మున్నగువన్నియు ప్రకృతిలోని సత్త్వస్వభావమును తెలుపును (సత్త్వం ప్రకాశకమ్). ప్రపంచములోని క్రియలన్నియు ప్రకృతిలోని రజోగుణ స్వభావము. (రజోరాగాత్మకం విద్ధి). ప్రపంచములోని స్తబ్ధత - తమస్సు, ఆవరణము ప్రకృతిలోని తమోగుణ స్వభావమని తెలియనగును. ప్రకృతి నుండి యేర్పడు స్థూలపదార్థములలో అన్నింటిలోను పైమూడు స్వభావములు కనబడుచునేయున్నవి. అందువలననే యుపనిషత్తులో మూడురంగులుగల ఆడుమేక ప్రకృతితో పోల్చబడినది. ఒక మగమేక జీవుని సూచించునని చెప్పియున్నాను. ఆ మేక ఆడుమేక ననుభవించి భోగము పూర్తియైన మీదట దానిని విడిచి పెట్టుననియు ఉపనిషత్తు చెప్పినది. జీవుడు లోకమున అనేక శుభాశుభకర్మలాచరించి, ఆ కర్మలఫలములను సుఖదుఃఖ రూపమున ననుభవించుట చూచుచునే యున్నాము. జీవుడు కర్మఫలములను అనుభవింపవలసినంతకాలము ఆయాకర్మఫలముల ననుభవించుటకు తగినట్టి నానా విధజన్మలలో అనుభవించి, చివరకు ఈ మానవజన్మను బొంది తాననుభవింపవలసిన ఫలముల నన్నింటిని అనుభవించి, ఫలము లనుభవింపవలసినవి లేనిస్థితి సంభవింప, శరీరమనెడి బంధమునుండి తొలగి పరమేశ్వరునందుస్వస్వరూపమున నుండి ఆనందముననుభవించును. అనగా జీవుడు ముక్తుడగుననిభావము. ఈ స్థితినే ఉపనిషత్తు (అజోహ్యేకోభుక్త భోగ్యాం జహాతి) అని బోధించినది.

మఱియొక మగమేక యేమియు తినక, అంతట ప్రకాశించునని ఉపనిషత్తులో చెప్పబడినది. ఈశ్వరుడు ప్రకృతి నుండి యేర్పడిన ప్రపంచము నందంతటను విశ్వకర్త కావున వ్యాపించియుడును. అంతేకాక విశ్వమును మించి అనాద్యనంతుడై= అనాది+అనంతుడై=ఆది, అంతము లేనివాడై యుండును. ఈశ్వరుడు సృష్టి స్థితిలయములు చేయుటయే కాక జీవులొనర్చు కర్మలను సాక్షియై చూచుచు వానికి తగిన ఫలముల నొసంగి జీవులచే ననుభవింపజేయును. ఈ యుపనిషత్తునందు గమనింపదగిన మఱియొక ముఖ్యవిషయమున్నది. ఇందు అలంకారికముగ వర్ణింపబడిన మేకలన్నియు, 'అజా, అజః, అజః' అనుపదములతో స్మరింపబడినవి.

సాధారణముగ అజ శబ్దమునకు లౌకిక భాషలో మేకయని అర్థము. ఆ శబ్దము యొక్క వ్యుత్పత్త్యర్థమును గ్రహించినచో) నజాయతే ఇతి అజః-అజా) జన్మలేనిది - జనించనది అజయనబడును. కాబట్టి జీవేశ్వర ప్రకృతులు అనుమూడు పదార్థములను జన్మరహితములే - జన్మలేనివి కావున నాశముకూడ లేనివగుచున్నవి. అనగా జీవేశ్వరప్రకృతులు అనుమూడు పదార్థములును జన్మరహితములే - జన్మలేనివి కావున నాశముకూడ లేనివగుచున్నవి. అనగా జీవేశ్వరప్రకృతులు మూడును జన్మ వినాశములు - అద్యంతములు లేనివైనిత్యసత్యములనబడును. కావుననే ఈ మూడు పదార్థములే యీ ప్రపంచమునకు మూల పదార్థములనుట సిద్ధమగుచున్నది. ఇందు ఈశ్వరుడు సృష్టికర్త. ప్రకృతి యీ విశ్వమునకు ఉపాదాన కారణము. జీవుడు సాధారణ కారణమని తెలసికొనవలయును. కావున జగత్తునకు మూల పదార్థములు మూడే యగును. ఒకటి కాని, రెండు కాని కావని సుస్పష్టమగుచున్నది. ఇదియే వైదిక త్రైతవాద స్వరూపము. ద్వైతఅద్వైత విశిష్టాద్వైత వాదములన్నియు అవైదికములు. బుద్ధియుక్తములు కావని యెల్లరెఱుగవలయును. మహర్షి దయానంద సరస్వతీ స్వామి ఈ వైదిక త్రైతవాదములనే విశ్వమున వ్యాపింపజేయుటకు అర్యసమాజమును భారతదేశమున స్థాపించియున్నాడు. ఆ సమాజమును హిందూసంస్కరణ సంఘమనియో క్రైస్తవ ముస్లిమ్ విరుద్ధ సంస్థయనియో యెంచుట మిక్కిలి అజ్ఞానము. అసంగతము - అంగీకారము కాదు.

ఇతి శమ్

అంబా దర్శన గ్రంథమాల

(1) చతుర్వేద సంహితలు (4 భాగములు), (2) సత్యార్థ ప్రకాశము (పేపర్ బ్యాక్), (3) నిరుక్తము , (4) గాయత్రీ మంత్రం స్టిక్కర్లు చిన్నవి (5) గాయత్రీ మంత్రం స్టిక్కర్లు పెద్దవి, (6) వైదిక సంధ్యాగ్నిహోత్రవిధి (చిన్నది), (7) వేదతత్త్వ ప్రకాశము (ఋగ్వేదాది భాష్య భూమిక), (8) ద. ఋగ్వేద భాష్య భాస్కరము 1.భా., (9) ద. ఋగ్వేద భాష్య భాస్కరము 2. భా., (10) ద. ఋగ్వేద భాష్య భాస్కరము 3 భా. , (11) యజుర్వేద సంహిత, (12) శ్రీమద్భగవద్గీత, (13) అర్థ–ధర్మ–మీమాంస, (14) శ్రీ స్వామి దయానంద జీవిత చరిత్ర, (15) డా. పం. గోపదేవ్ ఆత్మ చరిత్ర, (16) గురువు విరజానంద జీవిత చరిత్ర, (17) ఆస్తికవాదము, (18) ఆర్యాభివినయము (19) న్యాయ దర్శనము, (20) వైశేషిక దర్శనము, (21) సాంఖ్య దర్శనము, (22) యోగ దర్శనము, (23) వేదాంత దర్శనము, (24) ఈశావాస్యోపనిషత్తు, (25) కేనోపనిషత్తు, (26) కఠోపనిషత్తు, (27) ప్రశ్నోపనిషత్తు, (28) ముండకోపనిషత్తు, (29) మాండూక్యోపనిషత్తు, (30) తైత్తిరేయోపనిషత్తు, (31) ఐతరేయోపనిషత్తు, (32) శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తు, (33) ఛాందోగ్యోపనిషత్తు, (34) బృహదారణ్యకోపనిషత్తు, (35) ఆర్యగృహిణి, (36) సంస్కార విధి, (37) ఈశావాస్య ఉపన్యాసములు, (38) పూజ, (39) వైదిక దినచర్య, (40) వైదిక వినతి (స్వాధ్యాయమంజరి) 1, (41) వైదిక వినతి (స్వాధ్యాయమంజరి) 2, (42) ఏసుక్రీస్తు రహస్య జీవనము, (43) వ్యవహారభానువు, (44) బ్రాహ్మణగోవు (గవిసూక్తము), (45) మాతృభూమి స్వరాజ్యము(పృథ్వీసూక్తము) (46) ఆర్యావర్తవాణి, (47) వైదిక పర్వ పద్ధతి, (48) పురాణ విష్ణువు లెవరు ?, (49) ధార్మిక శిక్షణ, (50) వేదాంతి ద్వాంత నివారణము, (51) గోకరుణానిధి, (52) భాగవత ఖండనము, (53) లక్ష్మీసూక్తము, శాంతి సూక్తము, (54) అపశూద్రాధికరణము, (55) హేతువాది దయానంద, (56) శంకరపీఠాధిపతులు - అంటరానివారు, (57) శ్రీరామనవమి – సీతాకళ్యాణము, (58) జాతీయత, (59) వేదమే ఈశ్వరీయం (బైబీలు ఖురాన్ కావు), (60) 'ఓ3మ్' స్మర, (61) అహం – నేను, (62) ఈశ్వర స్వరూపము, (63) వైదిక వర్ణ వ్యవస్థ, (64) అవతార మీమాంస, (65) దర్శనములు, (66) ఆర్యసమాజ మననేమి ?, (67) ఈశ్వరుదు ప్రత్యక్ష సిద్ధమా ?, (68) వైదిక త్రైతవాదము, (69) మనము హిందువులమా?, (70) ఆర్యసమాజ నియమములు, ఉపనియమములు, (71) మనుస్మృతి (స్టాకులేదు), (72) చాణక్య నీతి దర్పణం (స్టాకులేదు), (73) నమకము, (74) నిఘంటువు